

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen Bajcsy-Zs. utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél) Jélem. Tel.: 41-13. Szerkesztőségi hivatalos órák: d. u. 4 11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zs. utca 1. (Független Kisgazdapárt helyiségénél) Jélemelet. Telefon: 41-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig

SZÉNBÁNYÁSZATUNK

fejlesztéséről hozott határozatot a minisztérium és a Magyar Dolgozók Pártja. A hivatalos közlést, — mely a bányagőgyártás fejlesztésének meggyorsításáról, a nagy bányászati beruházásokról, a bányüzemi munka biztonságának fokozásáról, a szénbányászat irányításának megújításáról, a műszaki vezetés közelebbre viteléről, a dolgozók számának emeléséről, az új munkamódszerek széleskörű felhasználásáról, a szénrel való takarékos gazdálkodásról, a bányászoknak juttatott nagy kedvezményekről intézkedik — határozatlan lelkesedéssel fogadták a dolgozók.

Rákosi Mátyás legutóbbi beszédében gazdasági helyzetünkkel foglalkozva, többek között rámutatott arra is, hogy a szocializmus építése szempontjából a széntermelés fejlődésünk legfőbb kérdésevé vált. A magyar nép nagy vezérének beszéde után új esztákra készült fel a bányák dolgozói és most a határozat megadja a megfelelő eszközöket is arra, hogy békeharconk ezen a fontos szakaszán új diadalokat arathassunk.

Iparunk közlekedésünk zavartalan fejlődése, életszínvonalunk emelkedése függ a széntől, az új szénészt meggyorsításától. Mindannyiunk legbensőbb ügye ez, mindannyiunk legfőbb célkitűzése. Harcunk a több szénért: Harc a békéért.

Ennek a harcnak élvonalában a bányászok állnak, köztük a mi debreceni fiaink, akik Rákosi Mátyás beszéde után lelkesen jelentkeztek a bányákba, de mögöttük ott áll minden dolgozó is. Tevékenyen részt vesznek a harcban üzemünk, vállalatunk dolgozói, hiszen az ő takarékoságuktól, újításaitól nagyon sok függ ebben a küzdelemben. Gondoljunk csak arra, mit jelent, hogy a vagonyári ifjak havonta kilencven mázsa széntet takarítanak meg, hogy üzemünk szénti munkafelajánlásában mindenütt szerepel a minél jobb energiakihasználásra való törekvés. Valóban mindannyiunk összefogása szükséges ahhoz, hogy iparunk hatalmas fejlődése egyre magasabbra íveljen és a fejlett iparból fakadó jólét mindannyiunk szebb életét biztosítsa.

Fokozniuk kell a felvilágosító munkát, rá kell mutatni arra, hogy ifjúságunk legjobbjai milyen hatalmas munkát végeznek a bányákban, mennyire szép és érdemes példájuk követe. Bányában dolgozni ma kitüntető hivatás, mindannyiunk szeretete övezi a szénésztát hőseit. És idehaza is meg kell vívniuk a harcot. Nagy feladat vár az üzemek minden egyes dolgozójára az energiagazdálkodás területén.

A varsói Békevilágkongresszus határozatait valamennyi ország becsületes emberei támogatják

Befejeződött a történelmi jelentőségű tanácskozás — Megválasztották a Béke Világtanács tagjait

Befejeződött a varsói Békevilágkongresszus. A Béke Hívei II. Világkongresszusa olyan esemény, amely mely nyomokat hagy az emberiség történetében. A vad düh és a gyűlölet fellobbanása, amelylyel az imperialisták a kongresszust fogadták, csak hangsúlyozza annak világtörténelmi jelentőségét. Maguk a háborús uszítók, amikor próbálták rendőri intézkedésekkel megzavarni a jóakarató emberek nagy találkozóját, akaratuk ellenére nyilvánosan beismerték, mennyire veszélyes reakjuk a béke híveinek mozgalmá, A béke és az igazság eszméinek a béke hívei mozgalmában

megtestesült ereje, a békéért küzdő harcok kezdeményezése és energiája minden nehézséget leküzdött. A történelem nem látott még ilyen reprezentatív nemzetközi gyűlést, mint a varsói Világkongresszus.

A varsói kongresszus — írja a *Novoje Vremja* — az imperialisták által előkészített új világháború fokozott veszélye közepette ült össze. Fokozottabb jelentősége van tehát annak, hogy a háborút következően ellenzők száma állandóan növekszik. A feladatok, melyeket a kongresszus résztvevői maguk elé tűztek, arról tanuskodnak, hogy a béke mozgalom az el-

mult hónapokban hatalmasan megnőtt és megerősödött. A haladó emberiség forrón köszönti a II. Világkongresszust, a népeknek ezt a nagy találkozóját. Határozatait valamennyi ország minden becsületes embere támogatja. A népek tudják, hogy csakis az egyszerű emberek száz millióinak erőfeszítései tudják széttepní — és kell, hogy széttepní — az új háborúra uszító imperialisták terveit. A béke hívei képesek elérni céljaikat és megfékezni a háborús uszítókat. A béke és az igazság nagy eszméje diadalt arat.

Az esti órákban Varsóban a Győzelem-terén hatalmas béketüntetést rendezett a lengyel főváros lakossága. Az üzemek dolgozói zászlókkal és békejelmondatos táblákkal énekelve, a békét és a nemzetközi békemozgalmat életre vonították az ünnepi külsőt öltött tere. A reflektorok fényében üsző házakat a világ nemzetének lobogói és a béke mozgalom kék zászlói ékesítették. A legmagasabb ház, homlokzatára álló méteres betűkkel rakták ki a „pokoj” (béke) szót. A tér egyik sarkában hatalmas megvilágított földgömb jelképezi a világmozgalom világos átfogó jellegét. A béke mozgalom vezetői számára épült emelvény felett kivilágított táblákon öt nyelven ez a mondat olvasható: „Világ békehívei, egyesüljétek!”

A hatalmas tömeghez Jean Lefitte és Dombrowski tanár, a lengyel békebizottság elnöke intézett beszédet. A leírhatatlan hangulatú varsói béketüntetést, amelyen több százezer ember vett részt, kétségbevonhatatlanul megmutatta a lengyel főváros és az egész Lengyel Köztársaság lakosságának elemi erejű bekegyvágását és azt az elkötelezettséget, hogy keményen harcol mindazok ellen, akik újra romba akarják dönteni a virágzó városokat úgy, mint Varsót rombadöntötték a hitleri imperialisták.

Kiosztották Varsóban a békedíjakat

Varsó: A varsói Teatr Polskiban szerdán délután került sor a békedíjak ünnepélyes kiosztására. A díjakat Pietro Nenni nyújtotta át a kitüntetett művészeknek és íróknak, illetve azok képviselőinek. A békenagydíjat Julius Fucik, a vértanuhalált halt nagy esch írónak ítéltek. „Üzenet az édeseknek” c. börtönnaplójáért. Ezt a díjat a német fasizálak által kivégzett író özvegye, Gusta Fucikova vette át. Irodalmi díjat kaptak: Pablo Neruda chilei költő és a távollevő Nazim Hikmet nagy török költő, aki hosszú esztendőket töltött börtönben.

A képzőművészeti díjat Pablo Picasso nyerte el a béke mozgalom jelekévé lett békegalamb rajzáért. A béke mozgalom népszerűsítésének díját Paul Robesonnak ítéltek világszerte eladott békedíjakért.

A filmek közül Wanda Jakubowska lengyel rendező „Utolsó álomás” c. filmjét, továbbá a szovjet és magyar rendezők és operatőrök közös művét, a budapesti VIT-ről készült „A világ ifjú-

A Béke Hívei II. Világkongresszusa befejező ülése

Varsó: A Béke Hívei II. Világkongresszusa szerda esti záróülésén hatalmas többséggel szavazta meg a világ népéhez intézett kiáltványt és az ENSZ-hez intézett felhívást. E dokumentu-

mok ellen csupán három szavazat, ketten pedig tartózkodtak a szavazástól, míg a többi delegátus óriási lelkesedéssel tette magáévá a két felhívást.

Kiáltvány a világ népeihez

Az emberiséget háború fenyegeti. A háború egyaránt fenyegeti gyermekeket, nőket, férfiakat. Az ENSZ nem váltja valóra a népek reményét nem biztosítja a békét és a nyugalom. Az ember élete és az emberiség minden vívmánya veszélybe került. A népek nem adják fel a reményt, hogy az ENSZ visszatér azokhoz az elvekhez, amelyeknek alapján létrehozták, azért, hogy biztosítsa a nemzetek szabadságát, békéjét és egymás közötti esős megbecsülését. A világ népei önmagukra, saját jóakarataikra és elkötelezettségükre építik reményeiket. Minden lelkiismeretes és komoly ember tudja: aki azt meri állítani, hogy a háború elkerülhetetlen, rágalmozza az emberiséget.

Ti, akikhez a Béke Hívei II. Világkongresszusa 80 államból érkezett kétezer küldött, ezt a kiáltványt intézi, ne feledjétek el, hogy a béke harc a ti küzdelmetek. Gondoljatok arra, hogy az emberek százmilliói egyesültek és ezek kezük nyújtják fejük. Ezek az emberek arra kérnek benneteket, vegyetek részt a legszebb küzdelemben, amelyet a jövőben bizakodó emberiség vív. A békét nem lehet kivárni. A békét ki kell harcolni. Követjük egységes akaratot, hogy vessenek véget a koreai háborúnak amely az egész világot lángba boríthatja. Szálljunk szembe azzal a kísérlettel, hogy Németországban és Japánban új háborús üzfészket teremtsenek. A stockholmi felhívást aláíró 500 millió öntudatos emberrel együtt követeljük az atomfegyver betiltását, az általános leszerelést és ez intézkedések végrehajtásának ellenőrzését. A szigorú ellenőrzés, az ál-

talános leszerelés és az atomfegyver megsemmisítése lehetséges — csak akarni kell.

Olyan törvényt kell kikényszeríteni, amely megtiltja a háborús propagandát. Követjük a parlamentektől, a kormányoktól és az ENSZ közgyűléstől, hogy fogadják el a II. Békevilágkongresszus a béke biztosítására kidolgozott javaslatokat.

A béke politikai erőt, a szabad népek szava még hatalmasabb ahhoz, hogy kikényszerítsék az ő nagyhatalom képviselőinek értekezletét.

A II. Békevilágkongresszus példátlan erővel bizonyította be, hogy az ő földrésze emberei, a köztük fennálló felfogásbeli különbség ellenére, meg tudják érteni egymást, el tudják úzni a háború rémét és fenn tudják tartani a békét. Kövessék a kormányok ezeket az embereknek példáját, ezzel megmenetik a békét.

A kongresszus egyhangúan elfogadott határozatában a legcélszerűbben tiltakozott az ellen, hogy az imperialisták ellenőrzése alatt álló országokban embertelenül üldözik, bebörtönzik és nem egyszer meg is gyilkolják a békeharcosokat. A kongresszus a legerélyesebben követelte a börtönökben szenvedő békeharcosok azonnali szabadonbocsátását.

Ezután került sor a világbéketanács tagjainak megválasztására, amelyet egy szavazat ellenében a kongresszus elsőpr többséggel fogadott el. A világbéketanácsba Magyarország részéről dr. Andics Erzsébet egyetemi tanár, Péter János református püspököt és

Lukács György egyetemi tanárt választották be.

A Szovjetuniót 12 tag képviseli a világbéketanácsban, köztük Fagyejev, Ehrenburg, Korncseuk és Wanda Wasilewska íróné, Nyikolaj metropolita, Kocemaszov, a szovjet ifjúság antifaszista bizottságának elnöke, Gagarina asszony, a szovjet nők antifaszista bizottságának elnöke.

A béke mozgalom ismert harcossai közül beválasztották a világbéketanácsba a kínai Kuo Mo Zsot és Sun Jat-Szen asszonyt, Pak Den-Ajt, a koreai nőszövetség elnökét, a dán Andersen Nexó író, José Giralt, a közársasági spanyol kormány miniszterelnökét, az USA részéről a többi között Paul Robeson és Howard Fastot, Franciaország részéről a többi között Joliot-Curie, Cotton asszonyt, a Demokratikus Nők Világszövetségének elnökét, Louis Sallant-t, a Szakszervezeti Világszövetség főtitkárát, Guy de Boyssont, a DIVSZ elnökét, Jean Boulier abbát, Anglia részéről többi között Bernál tanárt, Montagut, Hewlet Johnson cantburryi dékán, olasz részről a többi között Pietro Nenni és Emilio Sereni szenátort, lengyel részről a többi között Dombrowski professzort, Leon Kruczkowski és Jerzy Putrament írókat, román részről a többi között Sadoveanut, az írószövetség elnökét, csehlovák részről többek között Hodinova Spurna asszonyt, a nemzetgyűlés elnökét és Jan Mukarovskýt, a prágai egyetem tanárát.

A záróülésen elnökölő Pietro Nenni a választás után bejelentette, hogy a világbéketanács csütörtök délután tartja első ülését Varsóban a békekongresszus színhelyén. — Pietro Nenni ezután közölte, hogy a békevilágkongresszus, amely összesen 12 ülést tartott, befejeződött.

Nenni meleg szavakkal mondott köszönetet a kongresszus nagy-szerű megrendezéséért és a szívéllyel megdöbbenéért.

sága" c. dokumentumot tüntet-
ték ki.
A zenei díjat Vaclav Dobias
cseh zeneszerző nyerte el „Béka-
kantáta” című művével.

A Béke Világtanács hozzájárulását feladta teljesítéséhez

A Béke Hívei II. Világkon-
gresszusa felhívást intézett az
ENSZ-hez. A felhívás kilenc
pontban foglalja össze a világ-
kongresszus javaslatait. A javas-
latok célja a béke fenntartása,
valamennyi ország között a biza-
lom felújítása és fenntartása, te-
kintet nélkül a különböző álla-
mok társadalmi berendezésére.
A javaslatok a többi között eze-
ket mondják:

A Koreában dúló háború
nemcsak mérhetetlen szenvedé-
st hoz Korea népének, ha-
nem ezenfelül általános hábo-
rúval is fenyeget. Ezért köve-
teljük, hogy Koreában azon-
nal szüntessék meg a hadmű-
veleteket, vonják ki a külföldi
csapatokat Koreából és a ko-
reai nép képviselőinek bevo-
násával oldják meg békésen a
Korea két része között keltört
viszályt. Követeljük, hogy a
Biztonsági Tanács a maga
teljes összetételében, azaz a
Kínai Népköztársaság törvé-
nyes képviselőjének részvétel-
ével foglalkozzék ezzel a kér-
déssel. Követeljük, hogy szün-
tessék meg az amerikai had-
sereg beavatkozását a Kíná-
hoz tartozó Formosa (Tai-
van) szigetén, amely beavat-
kozás fenyegeti a békét. Ezen-
kívül követeljük, hogy vesse-
nek véget Vietnámban a vé-
res katonai akciónak, amely
szintén általános háborúhoz
vezethet.

A második Világbékekongressz-
szus felhívásában elítéli Német-
ország újrafelfegyverzését és Ja-
pán lefegyverzésének szabotálá-
sát és

követeli a két ország teljes le-
fegyverzését, azokkal a béke-
szerződés megkötését és mind
két országból a megszálló
erők kivonását.

A Béke Hívei II. Világkongressz-
szusa a háborús propagandát
igen súlyos bűncselekménynek
bélyegzi meg az emberiség ellen
és felszólítja valamennyi ország
parlamentjét:

dolgozzanak ki „békevédelmi
törvényt”, amelynek alapján
az új háborúnak bármilyen
formában történő propagálá-
sát büntetik.

A második Világkongresszus
nyomatékosan követeli állítsa-
nak fel nemzetközi bíróságot,
amely kivizsgálja Korea polgári
lakosságával szemben elkövetett

Mégül az uljajepítési aranyérem-
mel Varsó városát tüntették ki.
A kitüntetettek nevében Pablo
Neruda mondott köszönetet a Bé-
ke Hívei Világkongresszusának.

kegyetlenségeket, különösen pe-
dig

MacArthur tábornok felelős-
ségét
ezekkel a bűncselekményekkel
összefüggésben.

Mivel a haderők kiegyenlítő-
sére irányuló törekvés nem biz-
tosíthatja a békét, hanem egye-
dül csak fegyverkezési verseny-
hez vezethet — hangzik a felhí-
vás —, a következő javaslatokkal
fordulunk az ENSZ-hez, vala-
mennyi parlamenthez és vala-
mennyi nemzethez:

a) Feltétlenül be kell tiltani
az atomfegyver minden vál-
óját.

b) Feltétlenül be kell tiltani
a bakteriológiai, vegyi, mé-
regtartalmú, rádióaktív hadi
eszközöket és mindazokat a
fegyvereket, amelyek tömeg-
pusztításra alkalmasak. E til-
alom végrehajtását nemzet-
közi bizottságnak kell ellen-
őriznie. Ki kell nyilvánítani,
hogy az a kormány, amely
a jövőben a hadieszközök va-
lamelyikét igénybeveszi, há-
borús bűnösnek tekintik.

c) 1951-ben és 1952-ben egy-
időben és azonos mértékben
csökkenteni kell az öt nagy-
hatalom szárazföldi, tengeri
és légi erőt, azok mai állomá-
nyának egyharmadával, illet-
ve felével.

d) A Biztonsági Tanács ke-
relében alakítandó nemzet-
közi központi szervezettel ruház-
zák fel azzal a joggal, hogy
megfigyelje és ellenőrizze az
atom-, bakteriológiai, vegyi
és tömegpusztításra alkalmas
egyéb fegyverek betiltásának
végrehajtását, a fegyveres
erők csökkentését. Ez a szerve-
zetnek a bejelentett hadiesz-
közöket és katonai erőket el-
lenőrizhesse, hanem azokat
is, amelyeknek létezése felté-
telezhető.

A felhívás közli, hogy Varsó-
ban elhatározták a Béke Világ-
tanács létrehozását, amelynek
feladata lesz, hogy megfigyelje
és ellenőrizze: vajjon az ENSZ
teljesíti-e kötelességét az ember-
iség iránt. A Béke Világtanács
felszólítja majd az ENSZ-t, hogy
teljesítse ezt a kötelességét, erő-
sítse meg, fejlessze tovább vala-
mennyi ország között a békés
együttműködést és hozzájáruljon
nemes feladatának megoldásá-
hoz, hogy biztosítsa valamennyi
nép életérdekeinek megfelelően a
szilárd és tartós békét.

Juliusától októberig százszázalékkal emelkedtek az árak Belgrádban

Tirana: A Zeril Populit Jugo-
szlavia katasztrófális helyzetéről
írta, megállapítja:
„Jugoszlávia helyzete a Marshall-
terv és az „amerikai segítők” tí-
pikus következményeit bizonyítja.
Jugoszláviában a szakmunkás ha-
vonként alig keres háromszáz di-
nárt, amikor egy család létszám-
muma havonta eléri a 18—20 ezer
dínárt.

Juliusától októberig Belgrádban
100 százalékkal emelkedtek az éle-
sziszterák. A piacokon nagy ár-
hiány mutatkozik. A lakosság egy
kg cukorrépáért 500 dínárt fizet,
1949-ben egy kg cukor 200 dínár-
ba került, 1 kg sertéshús 1949-ben

300 dínárba került, ma 500 dínár-
t kell érte fizetni.

A tilloslák ezzel szemben több-
száz tonna cukrot — kilónként 65
dínárért — és hús kg-ként 4 dínár-
ért szállítanak Nyugat-Németor-
szágba. Jugoszlávia teljesen el-
vesztette gazdasági függetlenségét
és az amerikai monopóliumoké-
k egyik gyarmatává lett. Az ameri-
kaiak és az angolok a dollár és a
font „segítyekkel” mekkaparintot-
ták Jugoszláviában a gazdasági
kulcspozíciókat. — Az amerikai
trösztök és az export-importbank
ügynökei parancsainak Belgrád-
nak.

„Igérik Rákosi Mátyásnak, hogy kulturális nevelőmunkánk a békétábrót erősíti, hazánk felvirágoztatását fogja szolgálni”

Csütörtökön a közoktatás-
ügyi minisztérium és a nép-
művelési minisztérium közös
országos értekezletének más-
odik napján Szántó Miklós,
a népművelési minisztérium
főosztályvezetője „Választási
kulturagitáció értékelése és
a soronlévő népművelési fel-
adatokról” címmel tartott elő-
adást.

A választási kulturagitá-
ció eredményeinek részletes
ismertetése és a hibák feltár-
ása után így folytatta:

— Az országos kulturver-
seny legfőbb célja a politikai
és művészi színvonal emelése.
A művészgyűttek munká-
jában politikai tartalmat az-
zal is tovább kell fokozni,
hogy munkájukat még szoro-
sabbra összehangolják a po-
litikai agitáció célkitűzéseivel.
Ettől el nem választható a mű-
vészi színvonal fokozása. Az
agitáció akkor eredményes,
ha elvi alapon áll, magas-
színvonalú és harcos, ha tud

azoknak a nyelvén beszélni,
akikhez szól. Ugyanígy a
művészgyűttek tevékeny-
sége is csak akkor eredmé-
nyes, ha magas művészi szín-
vonalon dolgozza fel a felépülő,
szépülő életünk kérdéseit.

A továbbiakban hangsú-
lyozta, hogy ellentétben az
eddiggi versenyekkel, az új
verseny elbírálásának egysé-
ges irányelvek alapján kell
megtörténnie. Ezért a meg-
gyeknek és járásoknak gond-
oskodni kell arról, hogy a
bírói bizottságokba szakem-
berek kerüljenek.

TÁVIRAT RÁKOSI MÁTYÁSHOZ

Az értekezlet végén a
résztevők egyhangúan elfo-
gadták azt a javaslatot,
hogy a következő szövegű
táviratot intézzék Rákosi
Mátyáshoz:
„A vallás- és közoktatás-
ügyi minisztérium és a nép-
művelési minisztérium közös

országos értekezlete harcos
üdvözlét küldi népünk nagy
vezetőjének, szeretett Rákosi
Mátyásnak. Az értekezlet
résztevői lelkesedéssel érte-
sültek a Béke Hívei II. Vi-
lágkongresszusának határo-
zatáról és megfogadják, hogy
erejük megfeszítésével fog-
nak dolgozni a határozat
végrehajtásán, kivesszük ré-
szüket a Szovjetunió ve-
zető legyőzhetetlen békétá-
bor nagyszerű küzdelméből.

Az értekezlet örömmel fo-
gadta az iskolai lemorzsoló-
dás ellen indított mozgalmat
és ígéretet tett, hogy ezt a
népünk kulturális fejlődése
szempontjából oly nagyjelen-
ségű mozgalmat szívós
munkával sikerre fogja vinni.
Igérik Rákosi Mátyás-
nak, hogy kulturális nevelő-
munkánk a békétábrót erősí-
tést, az ötéves terv végre-
hajtását, a szocialista építés
ügyét, hazánk felvirágoztatá-
sát fogja szolgálni”.

A Rákosi Mátyás Vas- és Fémművek dolgozói havi 1600 tonna szén megtakarítását vállalták

A Rákosi Mátyás Vas- és Fém-
művek dolgozói Magyar Népköz-
társaság minisztertanácsának és a
Magyar Dolgozók Pártja Központi
Vezetőségének határozatára vála-
szolva megfogadták, hogy tovább
fokozzák az energia és szénfel-
használás csökkentésére indított
mozgalmakat, amelyet a Rákosi
Mátyás Vas- és Fémművek varro-
éni.

gépgyárának dolgozói indítottak
el.

A hős bányászok szencsatájának
támogatására az energiaszolgáltató
üzem vállalta, hogy havonta
600 tonna szént takarít meg az
energia előállításánál. Ezt a gé-
pek, kazánok jobb kihasználásával
és a salak égethető anyagának to-
vábbi csökkentésével akarják el-
érni.

További havi ezer tonna szén
megtakarítását vállalták az en-
ergia gazdaságosabb felhasználásá-
va, takarékosabb fűtéssel, a vil-
lanyvilágítás szabályozásával.

Elhatározták azt is, hogy na-
ponta 1400 család havi villanyfo-
gyasztásának megfelelő villany-
energia-öbletet adnak a városi há-
lózathoz.

December 21-én készen áll a debreceni kultúrotthon nagyterme

Beszámoltunk már arról, hogy
Debrecen az ötéves terv során új
kultúrotthonhoz jut. Ezt a kultú-
rotthont eredetileg a volt Hun-
gária-mozi épületében akarták
elhelyezni, azonban a későbbiek
során az Arany Bika Búcsy-
Zsilinszky-út 1. szám alatti té-
rszéknek elsőemelti helyiségei
mutakoztak a legalkalmasabb-
nak a kultúrotthon berendezé-
sére.

A terv több mint negyedmillió
forintot fordít ebben az évben a
munkálatokra és a következő
esztendőben is folynak az építési
munkálatok.

Ugy tervezik, hogy december
21-ére, Sztálin generalisszimusz
születésnapjára elkészítik a kul-
túrotthon nagytermét. A munká-
latok már megkezdődtek és seré-
nyen haladnak, hogy erre az
ünnepnapra teljesen készen áll-
jon, hárdevre, hogy kultúrforra-
dalmunk, mely egyre szebb és
nagyobb mértékben bontakozik
ki, itt is diadall arat. Az egykori
kártyacsaták, úrkaszinók hely-
lyén most olyan kultúrotthon
épül fel, mely a dolgozó nép tu-
lajdona, a dolgozó nép kulturá-
lis felemelkedését szolgálja.

Debrecen dolgozói büszke vá-
rakozással tekintenek a kultú-
rotthon megnyitójára elé. Maguké-
nek vallhatják minden berend-
zését, a könyvtárak könyveit, az
hiszen az ő munkájuk révén az

ötéves terv ajándékként épül
fel.

A koreai néphadsereg hadijelentése

A Koreai Népi Demokrati-
kus Köztársaság népi hadse-
rege főparancsnokságának
november 22-én kiadott hadi-
jelentése közli, hogy a népi

hadisereg csapatai a nap fo-
lyamán a korábbi vonalakon
harcoltak az amerikai és dél-
koreai csapatok ellen.

Amerikai kémek a szovjet katonai bíróság előtt

Berlin: A németországi szovjet
megszálló csapatok katonai bírósá-
ga a napokban tárgyalta ameri-
kai kémek egy csoportjának
perét, akik felforgató tevékeny-
séget folytattak a Német Demo-
kratikus Köztársaságban.

A vádlottak a tárgyaláson be-
ismerték, hogy valamennyien
tagjai voltak az amerikai felderít-
ő szolgálat által alakított
kémiszervezetnek, értesüléseket
gyűjtöttek a németországi szov-
jet megszálló csapatokról, azo-
kat amerikaiak rendelkezésére
bocsátották és felforgató tevé-
kenységet fejtettek ki a Német
Demokratikus Köztársaságban. A
kémek felforgató tevékenységét
közvetlenül az amerikai felderítő
szolgálat irányította.

tevékenységét a letartóztatásuk
során náluk talált sok okmány
igazolja. A katonai bíróság öt
vádlottat golyó általi halálra,
egyet 25 évi börtönre és kettőt
egyenként 15—15 évi börtönre
ítélt.

**MACARTHUR
P A R A N C S Á R A
SZABADON-
BOCSÁTOTTAK
A HÁBORÚS BŰNÖS
SIGEMICUT**

Sanghaj: Tokióból érkező
közlés szerint MacArthur tá-
bornok törvénytelen parancs
alapján a szugamoi börtön-
ből ideiglenesen szabadon-
bocsátották Mamoru Sigemi-
cut, az egyik legnagyobb ja-
pán háborús bűnöst. Mint ismer-
etes, Sigemicut a katonai
bíróság hétévi börtönbüntetésre
ítélte.

A múlt és a JELEN

Nap mint nap sokan látogatják a debreceni dolgozók és az iskolák növendékei közül a Megyei Tanács székházában rendezett Béke-kiállítás. Erdemes is találkozni ezekkel a dokumentumképekkel, mert valóban úgy van, ahogy az egyik látogató a kiállítás emlékkönyvébe írta: „A képek nem mosódnak el, mint az átélte borzalmak, ennek a kiállításnak figyelmeztetőnek kell lennie az imperialistákkal szembeni meg nem alkuvó harcra.”

Igen, 1944 június 2-ára mindig emlékeznünk kell. Akkor jártak itt először

AZ AMERIKAI IMPERIALISTÁK

bombázói és Debrecen megtanulta, hogy mit jelent, ha az imperialisták „hadí célpontokat” bombáznak. Ezernégy száz ember halt meg egyetlen bombatámadásnál, katonasággal kellett megásatni a tömegtelen sirt a köztemetőben, sok száz lett az özvegyek és sok ezer az árvák száma, százak és százak vesztették mindenüket, mert az amerikai légi-farkasoknak hadicélpont a békés lakóház és az iskola is.

Előttünk vannak a képek, a múltnak ezek a nem felejtő tanúi. Visszaidézik az összerombolt vasút állomás, raktárak, vágóhid és családiházak, iskolák, templomok képeit. Romhalmazok, megsemmisült termelési eszközök, lomhán terjedő füst, sűrű emberek kiállanak felénk a képekről. Akik addig nem ismerték, akkor alaposan megtanulták, hogy mi az imperializmus. És jöttek újból és újból a gépek, hozták magukkal az imperializmus legkedveltebb exportcikkét, a halált.

Nem véletlen, hogy a sok borzalomról önkéntelenül is elkapják szemüket az emberek és valami végtelen hálaérzettel arcukon a terem főhelyén álló szovjet emlékműre néznek, amely a Gellért-hegyi kicsinyített mása és talapzatán a szovjet harcos keményen néz szembe mindennel, ami a béke ellensége.

A SZOVJET HŐSÖK

kicsinyített emlékműve ez a szobor és amikor az emberek ismét a dokumentumképekre néznek, látják a romeltakarítást, az újjáépítést, szebb, boldogabb életünk kialakulását, mindannyian érzik, hogy életüket, boldogságukat igéretteljes jövőjükért a nagy Sztálin küzdötte felszabadító szovjet harcosoknak köszönhetik.

Nincsenek már romok a Piac utcán, a Percec-utcában az Ajtó utcában, a Gólya-, Erzsébet-, Miklós-utakban. Hatalmas üzemmellett a bútorgyár, a remiz, a kefégyár, utasszállító repülőink modern repülőtérről szállanak fel, részben helyreállítottuk az állomást és az új építkezések mindennél az élet szépségének hirdetői.

Az imperialisták romboltak és rombolnak ma is, ahova csak elér véres kezük, mi építünk, a béke harcát vívjuk. A Dobozi-utcai bérházakban, Böszörményi-úti kislakások, a Baranyai-úti új munkás lakóházak, mind, mind arról beszélnek, hogy a nép jobb életéért folyik a küzdelem. Az új OTI-palota, a hullámfürdő, az újjáépített városi fürdő örökvésünknek újabb és újabb határvéi. Rendb- hoztuk a Nagytemplomot és a Déry-múzeumot, újabb és újabb kultúrát szolgáló építkezések történnek és min ezekről hosszan mesélnek a képek.

De mesélnek másról is. Bemutatják, hogy milyen hazug világgal vették körül a magyarokat a régi reakciós urak. Látjuk a Hortobágyot, a pusztát, amelyet idegenforgalmi nevezetességnek kiáltot-

3 oldal

1950 november 24.

tak ki, valójában pedig mindannyi-nyónk szegénye volt, hogy

A XX. SZÁZAD KÖZEPÉN

olyan terület lehet, amely a legtel- jesebb elhanyagoltság jegyét viseli homlokán. A fideg marhák is majd fölfordultak rajta az éhségtől, a birkanyájak sokszor csak a sós földet nyallták, a „híres” hidi vásáron pedig a kepecsek úgy csap- ták be a dolgozó parasztot, ahogy akarták. Műcsikós és műgulyás bezzeg volt, főleg azért, hogy leg- yen mit fényképezniök az ide- tévedt külföldieknek.

Bezzeg más most a helyzet. Fej- lődő életünket igazolják a mai Hortobágyról felvett képek. Hatal- mas csatornázás folyik, rizstelepek

figyelmeztetnek kötelességeinkre a megyei tanács székházában rendezett Béke-kiállításon

létesünek, a ridegmarha helyét tenyésztorzsek foglalják el, minde- nyütt folyik a talajjavítás és az állami gazdaságok, termelőszoövetke- zeti csoportok aratják a magyar rizst.

A Béke-kiállítás ügyesen fogja össze, mit jelent harcolnunk a bé- kéért, kik ellen kell küzdenünk, amikor mindannyiunk felemelke- désséit egyre szebb jövőjéért dol- gozunk.

Honvédeink harcjátékon tanulják

A GYŐZELEM TUDOMÁNYÁT

A domboldalon jó két méter széles árok húzódik cikecokban lefelé. Teljes felszereléssel áll- nak a bajtársak a partján s fig- yelmesen hallgatják Zsámbo tize- des magyarázatát. „Ezt az árkot — mondja — úgy kell elképzel- nünk, hogy víz van benne, hogy aknástíva van, szóval nem lehet rajta keresztülmenni, ugrani kell”. A katonák, akik körülál- lják, ujoncok. Egy hónappal ez- előtt még üzemben dolgoztak, mint Bari Sándor, „Somorjai” Imre villanyserelő volt. *Varsá- nyi Jenő* kertész Debrecenben Most gödörgrást tanulnak meg sziklamászást. — *Itt a harc- játékok közben edződnek, a béke- sá, itt tanulják meg a győzelem tudományát* — mondja Bíró fő- törzsmester, akiről mint „Bíró apánk”-ról beszél az egész ala- kulat. Nem a harminöt eszten- dejével érdemelte ki ezt az elne- vezést, hanem mert olyan szere- tettel bántik az ujoncokkal, min- ha mindegyik saját fia volna.

Most ott áll az árok túlsó fe- lén és biztatja az ugrókat, Sza- lad az ugrásra következő, hosszú rúd van a kezében, ezzel segíti magát.

Izgalmas pillanat, mikor közép- en egy szemvillanásnyira me- rőlegesen megáll a rúd: *ha jó- rolt a lendület átér a túlsó olda- ra, ha nem volt elég nagy, vissza- csúszik*. Előfordul az is, hogy már a túlsó parton csúszik meg a csizma alatt a nedves, agyagos föld és máris a gödörben a ka- toná. „Na, megegyeszer” — mondja és másodszor már hibát- lanul sikerül az ugrás. „Ki vál- lalkozik arra, hogy itt a széle- sebb részen ugorjék?” — kérdezi a főtorzsmester. *Nyirati László* jelentkezik és jó ugrása után megdicsérik: „Ugy látszik, Nyi- rati lesz a legjobb ugrónk”. Nyi- rati megrántja derekszíját és büszkén megy vissza mosolygó társaihoz. Mindenkinek jókedve van, még az égboltot elhomályo- sító kövér, szürke felhők is szét- szelődnek — eláll az eső.

Most sziklamászás következ- ik. Bíró „főtörzs” könnyedén szök- ken egyik szikláról a másikra, keresi az alkalmas kiszögellést, ahol a kötelei biztosítani lehet. Hozzák már a nagy kötélesomót, — mint a kigyó tekerőzik a kö- vek között, Felercsüti, kipróbál- ják, jól tart-e, azután leszól a vezető: „Indulhat az első!” Meg- feszül a kötel, odalent egy baj- társ kapaszkodik két kezével, lá- bát a sziklának feszíti, mászik felfelé. Bíró figyelmesen nézi és közben magyaráz. „Teljes talp- pal lépjen és jobban támassza ki magát”. „Jól hátradőlni!” Még egy lépés és fent van izzadság- tól fénylő, de nevető arccal az ujonge. Ki a következő — néznek lefelé. A főtorzsmester meg- kérdi: „Tóth bajtárs, fel tud jönni?” „Még ha nem tudnék, akkor is jövök!” — hangzik a válasz, s máris indul Tóth Ist- ván. „Csak vigyázz, el ne sza- kítsd a kötelet” — tréfálnak vele bajtársai. Tóth István egyike a legsúlyosabb, legerősebb ujon- coknak. Mikor ő is felér — kö- rülveszik, s nevetve kérdezik: „Ugye, te legalább kilencven kiló vagy?” Tóth István sértődötten helyesbít: „Hogyné, felszerelés nélkül is egy egész mázsa va- gyok!”

A kiképzés végén izzadtan, ne- hezen emelve lábaikat a ra- gados sárban, gyülekeznek. „Fá- radtak?” — kérdezik tőlük, de nemet intenek: „*Váltakozik az elméleti és gyakorlati oktatás, így nem fáradunk el, sőt felfris- sülünk!* De ha elfáradunk, sem baj!” — mondják és a „Volo- kalamazki országút” Momys Uli Baurdszánjának szállóigévé vált tanítását idézik: *„Inkább egy vő- dör izzadság a gyakorlótérben, mint egy csepp vér a harcúterem!”*

Diósgyőr jelenti Rákosi Mátyásnak:

A kohászok befejezték az első tervévüket

A diósgyőri kohászati üze- mek dolgozói táviratot küld- tek Rákosi Mátyásnak. A táviratban bejelentik, hogy az ötéves terv első évét no- vember 21-én globálisan befe- jezték.

„Örülünk — írják a táviratban —, hogy olyan idő- pontban jelenthetjük a bé- kéért folyó harc újabb ered- ményeit, amikor Varsóban tanácskoznak a világ béke- szerető népeinek küldöttei, hogy megfékezzék a háborút

minden áron kirobbantani akaró imperialista agresszor- rok célkitűzéseit. Tudjuk, hogy ez a győzelem csak újabb eredmények elérésének kiinduló pontja, mert a bé- kéért folyó harc a nap min- den percében dolgozó né- pünktől újabb és újabb erő- feszítéseket követel. Ezért el- határoztuk, hogy ötéves ter- vünk első évének előirányza- tát a minőség megjavítása mellett ez év végéig 11,5 szá- zalékkal túlteljesítjük.

A szovjet dolgozók nagy lelkesedéssel jelölik Sztálint és hú küzdőtársait a helyi szovjetekbe

Moszkva: A helyi Szovje- tek december második felé- ben tartandó választásának előkészületei hétfőn új sza- kaszba léptek. Moszkvában, Leningrádban, Kievből és más városokban megkezdő- dött a városi Szovjetek kép- viselőinek jelölése.

Moszkva Sztálin-kerületé- nek egyik vezető ipari üze- mében, a Moszkvai Gépgyár- ban ünnepélyes keretek kö- zött elhatározták, hogy a moszkvai városi Szovjet kép- viselőjének a Sztálin-kerület

90. számú szavazókerületében Sztálint jelölik.

Lelekes üzem gyűléseket tartottak Moszkva más kerü- leteinek dolgozói is és ezeken a gyűléseken Sztálin hú küzdőtársait, a Párt és a kor- mány vezetőit jelölték kép- viselőknak, Moszkva városi Szovjetjébe. Így a Műser- üzem dolgozó Molotovot, a mezőgazdasági minisztérium dolgozó Malenkovot, a Vla- dimir Iljies-üzem dolgozó Beriát, a „Vorosilov” katonai akadémia tanári kara és diákjai Vorosilovot, a „Miko- ján” hűskombinát dolgozó Mibojánt, a Lenin-gépgyár dolgozó Bulganyint, a mosz- kvai fémipari üzem dolgo- zói Kaganovicsot, a „Timir- jazev” mezőgazdasági aka- démia Andrejevot, a mosz- kvai kompresszorüzem Hrus- esovot, a „Krasznaja Roza” kombinát dolgozó Koszigin- t, a karborátorüzem dolgozó Svernyiket, a „Pravda” szer- kesztősége Szuszlovot, a moszkvai 1. sz. fűtőház dolgo- zói Ponomarenkot jelölték.

Békevilágkongresszusi felajánlásoként elkészült az Akadémia új helyesírási szótára

A Magyar Tudományos Akadé- mia helyesírási albizottsága a II. Békevilágkongresszusra való fel- ajánlasként elkészítette s az Aka- démiai Kiadó kiadásában megje- lent a magyar helyesírási szabályai- nak 9. átdolgozott és bővített ki- adása.

Az előző, a 8. kiadás, 1946-ban látott napvilágot. Példányai telje- sen elfogytak s az új kiadás sür- gősen vált. Az Akadémia újjászerve- zett és kibővített helyesírási al- bizottsága ez év elején ült össze. Megállapította, hogy az utóljára majdnem három évtizede átfoga- mazott szabályzatok felett minden tekintetben eljárt az idő. Utóljára ugyanis 1922-ben készült új helye- sírási szabályzat, az azóta megjelent kiadásokat csak kisebb-nagyobb módosítások tették korszerűbbé.

Az albizottság megállapította, hogy

REFORMRA VAN SZÜKSÉG.

A dolgozók tömegeinek a mű- velődés sáncaiba való fokozatos be- jutása és az a törekvés, hogy ezt a helyesírási reformja is megköny- vültesse, szükségessé tette, hogy a reformot a bizottság alaposan megfontolja. Így a tárgyalásokhoz minden apró kérdés körültekintő vizsgálatához több idő kell, mint ahogy azt eredetileg számították. Az új kiadásai azonban nem lehet- telt válni a reformtárgyalások be- fejezéséig, s ezért a bizottság egy elveiben teljesen változatlan ki- adást bocsátott közre. Mindazon- állal igen jelentős tartalmi és for- mai változást juttunk mind a sza- bályzati, mind pedig a szótári részben.

Az 1946-os kiadású kötet 112 ol- dalas, a mostani — nagyalakú és 186 oldal. Anyaga körülbélül há- romszorosra az 1946-osnak. A sza- bályzati rész a kiszélesült olvasó- közönségre való tekintettel köny- nyebb, érthetőbb, s példaanyagát teljesen frissítették. „A kis- és nagykezdőbetűkről” szóló részben a többi között ilyen példákat ol- vasunk: felszabadulás ünnepe, ma- gyarországi, szovjetunióbeli; sztá- lini műszak, lenini tanítás, Sztálin- úti.

„Az intézmények stb.” nevének írására felsorolt példák közt az 1946-os kötetben még olvassuk a Nemzeti Kaszinót, a szentesi pol- gári olvasókört, helyettük most

ilyeneket találunk: Országos Terv- hivatal szentesi főművezzsovetke- zet, mezőúri géppaloma. „A szem- mélyi tulajdonnevek” fejezetre az 1946-os kötetben még ilyen példák állnak: Esztelneki és Szacsvai Szatsvay Sándor, továbbá gr. Ger- nyeszeghy Tamás most: Dr. Ko- vács János. „Könyvek, költői mű- vek stb.” példái közt: „Az acélt megdedzik”, „A fordulat éve”, „Az Ifjú Garda” hirdeti az új világot s míg „A megszólítás”-ról szóló fe- jezetben legutóbb ezek voltak a példák: Apostoli Királyi Főlség! Nagyméltóságú Miniszter Ur! — Kegyelmes Uram! — most ezt ol- vassuk: Miniszter Ur! Kedves Elvtársak!

AZ IDEGEN SZAVAK

írását szabályozó rész igen bő. Másfél oldalat tesz ki a gondosan készített munkának „Az orosz szá- vak és tulajdonnevek átírása” című fejezete.

„A gyakrabban előforduló rövid- dítések” közt a 46-os kötetben még ilyen példák fordulnak elő: Br. vagy br. — báró, Fhg. — fő- herceg, Gr. vagy gr. — gróf. Melt. — méltóságos, ngs. — nagyságos, tek. — tekintetes, V. vagy vit. — vitéz. Az új kötetben ezeknek már hírdomójuk sincs. Új ellen- ben a gyakrabban előforduló rö- vidítések közt a DISZ, az i. e. (idő- számítás előtti), az MDP, az MNDSZ, az NV és a tszcs.

Legértékesebb és legnagyobb jelentőségű újítása a kiadvány- nak, hogy még az előbbieket a kö- tet második felében csak kb. 5— 6000 szóról álló ezó- és tárgymu- tatót közöltek, a mostani már

CSAKNEM TELJES SZÓTÁRRAL

örvendeztélj meg az olvasót. Kö- rülbélül 17—18.000 szó sorakozik fel, közte megtaláljuk szinte kivét- tel nélkül mindazt, amelynek helye- sírására néve a legkisebb ké- telünk is támadhat. A szóárban kedvüre böngészhet a nyáias ol- vasó, százával, ezrével talál olyan szavakat, amikkel a felsza- badulás óta gazdagodott nyelvünk. Csak példának említhetjük meg, hogy „terv, tervberuházás, terv- bizottság” kezdettel pontosan 32 olyan szó sorol fel, amely a terv szóval kapcsolatos és ha ugyan- akkor megnézzük az 1946-os ki- adás szótárát, a terv szó egy- általán elő sem fordul benne.

Községi felelősöket szerveztek a termelési szerződés fokozására

A termelési szerződések megkötése Hajdú-Bihar megye egész területén folyamatosan van: az egyéni dolgozó kis- és középparasztok körében fokozódik az érdeklődés. November végén van a termelési szerződés határideje: most kell erősíteni az iramot, növelni a lendületet, hogy minél több dolgozó paraszt minél nagyobb területre kössön termelési szerződést.

Sok község, város jól áll a szerződéses termelési fronton, így a községek közül *Ujszentmargita*, amely 100 százalékos, a városok közül *Hajdúnánás* 74 százalékos. A járások közül a *polgári járás* eredménye 44 százalékos, a *berettyóújfalui járás* 46 százalékos.

Több város, így Debrecen, több község, mint Kokad, Ujléta stb. erősen lemaradtak a szerződéses termelés megkötésénél.

A derecskei járás elnöke, *Szényi Imre*, a derecskei járási tanács kezdeményezésére most a *derecskei járás életrevaló kezdeményezést indított meg, amely érdemes a követésre. Megszervezték a községi felelősöket a termelési szerződés minél nagyobb számban való megkötésére.* Bevonták ebbe a munkába a tanács a tömegszervezeteket, a DĚFOSZ-t, az MNDSZ-t, a DISZ-t, a gépállomásokat stb. A járás minden községeibe egy községi felelőst jelölt ki. Derecskén *Illés János* DĚFOSZ titkár, *Sárádon Basa Imre* DISZ tit-

kár, *Konyáron Papp József*, a járási tanács helyettes elnöke, *Esztáron Bundik Zsigmond*, a gépállomás politikai felelőse, *Kismarján Abrányi Jánosné*, az MNDSZ vezetője lett a községi felelős. Feladatuk, személyes jó példával előjárni, a *felvilágosító, szervező munkát megszervezni és lefolytatni a dolgozó kis- és középparasztok körében a termelési szerződés fokozására.*

A hasznos kezdeményezésnek, célszerű intézkedésnek máris látszik az eredménye: Derecskén az előirányzatnak 63 százaléknál tartanak a szerződéses termelésnél, Hajdúböszörmény 57 százaléknál és az ugrásszerű eredmény az új, jól működő községi felelős beállításának is az eredménye. Továbbá javulás várható az elmaradt *Sárádon, Kismarján*, és a járás többi községében.

A nagylétei járásban csak a mezőgazdasági járás dolgozóira bízták a szervező, felvilágosító munkát, nem kaptak be a helyi tanácsokat, tömegszervezeteket és a nagylétei járásban komoly lemaradás észlelhető.

Jó példamutatás és jó útmutatás a derecskei járás kezdeményezése, érdemes a követésre más járásokban is. Alapos szervező munka a községi felelősök helyes kiválasztása javítja a szerződéses termelés arányát Hajdú-Biharban, amely meglehetősen lemaradt országos viszonylatban.

Fővényeshát az élen

Az Állami Mezőgazdasági Gépüzem hajdú-biharmegyei központja legújabb kimutatása szerint a megyei gépállomások őszi tervteljesítési versenyében az élen Fővényeshát gépállomása áll 146,7 százalékos teljesítménnyel. Második Püspökladány, amely őszi tervét 144, harmadik Egyek, amely tervét 122,3 százalékos teljesítéssel. Balmazújváros 117, Tetélen 112, Nádudvar 106,3 százalékos teljesítményt nyújtott, míg Hajdúböszörmény 104,1 százalékos tervteljesítményt ért el. Az utolsó helyen Vámosperes áll 43, előtte Hajdúsámson 51,9 százalékkal.

A gépállomások az őszi talajművelési szerződéskötésnél a következő eredményeket érték el: Biharkeresztes 157, Balmazújváros 137, Fővényeshát 132,9, Hajdúböszörmény 132, Magyarhomorog 130,2, Egyek 128, Berettyóújfalui 124,2, Debrecen 122,5 százalékos eredményt ért el. A szerződéskötésnél a leggyengébb Nyiradony és Hajdúsámson eredménye.

A legjobb traktorosok a héten: Nagy Ferenc 269 százalékos, Soós Sándor Debrecen 253, Kestven János Debrecen 259 százalékos, a brigádok között a legjobb eredményt Kiss Imre Hajdúböszörmény és a Lenjébrigád Püspökladány, érte el 178, illetve 164 százalékkal.

A legjobb egyéni eredményt Deli Péter Egyek, és Tóth Antal Polgár, érték el.

A tanácsok jó munkáját elismeréssel fogadja Hajdú-Bihar falvainak népe

GYORS, IGASZÁGOS INTÉZKEDÉSEK ÓRAK ALATT

Bizakodó reménységgel várta az új helyi, járási, megyei tanácsok munkásságát a lakosság minden rétege. Várakozásában nem is csalódott: gyorsan, határozottan döntött, igazságos volt és nem évek, hónapok alatt intézkedett — mint a múltban —, hanem rövid idő alatt. Amerre járunk Hajdú-Bihar vármegye bármely részén és érdeklődünk az új tanácsok munkájáról, mosolygó, hálás, meglegedett arcokkal találkozunk és dicsérik a tanácsok munkáját.

Földes községben 195 új házhelyhez juttatottól megváltási összeget és nagyobb adót kértek. A házhelyhez juttatottak úgy érezték, hogy jogtalan és túlzott a követelés, a tanács elé tárták az ügyet. A tanács azonnal kivizsgálta és igazságosan, jogszzerűen döntött a házhelyjuttatottak javára: 196 család mellett a község lakói mind dicsérik a tanács jó munkáját.

Szerep községben a kisipar anyagiutalását intézte el a tanács gyorsan és eredményesen, a dolgozó kisiparosok állapították meg, hogy a múltban álmodni sem mertek volna ilyen megértésről.

Pocsaj község dolgozó parasztsága mondja: Kértük, hogy két tejgyűjtő helyet jelöljenek ki, mert a régi helyzet mellett kilométereket kellett menni a tejbegyűjtő helyre és sok munkaidőt veszített a dolgozó kis- és középparasztság. A helyi tanács azonnal tárgyalta a földművelésszövetkezettel — átérve a dolgozó parasztok jogos kérelmét — és egy nap alatt felállították az új tejgyűjtőket.

A Bocskay-kertben a húzamosabb idő óta szünetelő gyümölcseszűzföldet állította fel a tanács. Nemzetgazdasági szempontból sok értéket mentett meg, tönkrement a cefre, de ugyanakkor jelentős segítséget nyújtott a gyümölcsfatermelőknek.

Mile Benjamin szerepi dolgozó paraszt mondotta, amikor földmegváltási ügyét órák alatt kedvezően intézték el: — Most érzem igazán, hogy a tanács a dolgozók érdekeit képviseli. A múltban, csak szobáról-szobára küldözgették és nem intéztek el semmit, míg most szívvvel, megértéssel foglalkoztak az ügyemmel...

Józsán Debreceni Mihály idős ember tesz bizonyosságot a tanács jó munkájáról, az OTI-val volt régi elintézetlen ügye, örökségi járadékkal kapcsolatban. A boldogságtól sírva mondja el: „Órák alatt elintézték az évek hosszú sora óta húzódozó ügyemet.

Lehó György fülöpi lakos építkezési engedélyt kért a múltban, de anyyifelé küldték, anyyiféle okiratot kértek tőle, hogy — inkább nem építkezett. Most újra megpróbálkozott. A helyi tanács aznap kivizsgálta az ügyet, helyszíni szemlét is tartott és három óráhossza mulva Lehó Györgynek kezében volt az építkezési engedély.

— Amerre járunk-kelünk, ilyen s ehhez hasonlókat hallunk. Új, hasznos beruházások, alkotások létesülnek a tanács munkája nyomán és gyorsan, igazságosan döntenek, intézkednek.

— Jó helyre adtuk szavazatunkat október 22-én — állapítják meg Hajdú-Bihar minden részén...

Trágyázzunk ősszel, a tavasziak alá

Gyakorlatból tudjuk, hogy a tavasszal kihordott friss istállótrágya százaz időjárás esetén káros hatással van a növényzetre, ahogy mondják: „kiegeli” a növényeket és legelőket eseten kevesebb termést adnak.

A tavaszi trágyázásnak további hátrányos hatása, hogy elrontjuk vele az őszi szántás kedvező talajszerkezetét. A keréknyomok, az állatok lábnyomai az ősszel megszántott talajt egyenetlenül összetaposkák és elveszti egyenetlen üllepedettségét.

Az is hátránya a tavaszi trágyázásnak, hogy egybeesik a vetések idejével, munkatorlódás

8 kilós takarmányrépa Lengyelországban

Lengyelországban a milerówni állami gazdaság dolgozói rendkívül jó cukorrépa és takarmányrépa terméseredményeket értek el.

A Szovjetunióban járt küldöttség beszámolt a szovjet kolhozokban megismert munkamódszerekről amelyeket azonnal átvettek és így ezzel hatalmas segítséget nyújtottak a lengyel agronológusoknak, akik az állami gazdaság földrajzi körülményeit figyelembevéve, teljesen új répatermelési módszereket dolgoztak ki.

Jan Cmola répatermelő brigáda csúcsteljesítményt ért el. Az általuk megművelt földön termelt takarmányrépa darabokként 4–8 kg súlyú. Cukorrépa-juk átlagsúlya meghaladja a 6 kilogramot.

4 oldal

1950 november 24.

lesz és emiatt a vetési munkák késedelmet szenvednek. Mindebből tehát az következik, hogy a trágyázást túlnyomórészt ősszel kell elvégezni, mert ekkor van az istállótrágya a legnagyobb hatással a földre. Az ősz az az időszak amikor az istállótrágya elbomlásához elegendő nedvesség áll rendelkezésre.

Termelészövetkezeteink és az

egyéni dolgozó parasztok — az őszi művelés mellett — a hátralevő heteket a fagy beálltaig használják fel arra, hogy istállótrágya készletüket hordják ki a földre. Ha nagyobb trágyakészletük van és ezt a munkát a fogatos erő nem képes elvégezni — alkalmas útviszonyok mellett — a kihordáshoz vegyék igénybe a gépállomások vontatóit is.

P. Terka László boldogsága

Körösszegapátiban egészen a falu szélén, amerre egy kis földút vezet le a templom mellett a falu végére a határmenti olajfűzfőnyelvényhez ott egy kis fehér-falu házában lakik *Páska Terka* László dolgozó paraszt. Röviden csak P. Terkának hívják a falubeliek. Román nemzetiségű, de hazát kapott a népi demokráciában. Itthon érzi magát nálunk éppúgy, mintha románajkú testvérei között lenne a fogarasi havasokban.

A háború vihara, amely egész földrészeket mozdított ki a sarkából erre sodorta P. Terka Lászlót és családját. Hívogató meleg pirosító fény az ablakban, friss tej szaga árad szét és mert az ajtóban álló gazda is olyan szíves, belépünk az ajtón.

— Komisz világ volt — így szól a gazda, amint kicsit megmelegedünk a szóval. — Komisz egy világ — ismétli mintegy nyomatékkal. — Nehéz kemény munkát végeztem a havasokban. De ott legalább jól éreztem magam a nagy magányosságban. Körülvettek a juhaim és ott fent a 2000 méteres magasságban az embernek a gondolai is könnyebbek lettek. A gondolatai a termé-

szet annyi szépsége láttára meg-nyhültek, a sötét jelen nyomasztó érzése pillanatokra elhagyott. Napsugár táncolt a hegyvornokon, s a havasi legekön mindenütt zöldelt a fű. Ott fent úgy éreztem, érdemes élni.

— De ha letekintünk a völgybe, ahol piszkosan és szürkén kavargott már így ősz derekán a köd, a szívünk összeszorult. A falubeliek nyomora jutott eszembe. Mi fent a gerendákból összerótt hacienán csak megéltünk, — akkor úgy gondoltuk jól, legalábbis a körülményekhez képest. Ma már látom, hogy mindaz szenvedés és nyomor volt, különösen a téli hidegekben, mikor nem volt szabad hozzányúlni a fához, nem volt mit adni a gyerekeknek és az napról-napra soványabb, véznább lett.

— Lent pedig... Amint lementünk a faluba, vagy bementünk eladni valamit Fogarasra, egyre-másra találkoztunk országúton bolygó koldúkkal. Szánalmas rongyubancok vonzólták magukat élen szomjan a hóval belepelt utakon. Emlékszem rá, az egyik télen 9 emberrel találtak megfagyva az úton. Az éhség és a hideg ölte meg

őket. Az urak, akik éppennyolcan kegyetlen és kíméletlen kizsákmányolók voltak mint itt, vagy a föld bármely pontján, csak nevetek a mi szánalmas erőlködésünkön, mikor bekopogtattunk, hogy engedjenek el az adóból, vagy valamiféleképpen segítsenek rajtunk. Egy kovácsmester volt a faluban, annak is mindenét elárverezték, mert nem tudott fizetni. Parasztembernek fontos a kovács. 10 kilométerre jártunk, ha valamit akartunk csináltatni, mert a kovács egész családjával öngyilkos lett...

— Azért mondom mégegyszer és mindig: Komisz élet volt... Elhallgat. Kint az alkonyi pirosságot szürkíti festi a leszálló este. Elgondolkozunk a hallóitakon. És mégjobban elgondolkozunk, amit most beszél P. Terka László.

Csendes szavai mostani életéről szólnak. Fia, akit alig tudtak felnevelni, most Debrecenben van a gépipari gimnáziumban. Tiszta kitűnő a tanulási eredménye. P. Terkák földet kaptak a demokráciától és ma már a termelőcsoporthoz boldog tagjai. Több mint 8000 forintot kaptak a legutóbbi elszámoláskor.

Láttatok már tisztán ragyogó szép szemet. Menjetek el P. Terkákhoz. Ismerkedjétek meg P.

Terka László dolgos feleségével, Ragyog az arca, ég a keze alatt a munka.

— Most már érdemes dolgozni — mondotta. Ő is beleszólt az esti beszélgetésbe. Szíve alatt új életet hordoz és a kicsit katonának szeretné nevelni. Mert P. Terkák sokat veszítettek a háborúban és nem akarnak több vért és szenvedést. P. Terkának azért adja majd katonának, — ha fiú lesz, a kicsit, mert azt akarja, hogy a békét védje. A békét, mely mindnyájunk közös, legfőbb kincse. Békében lehet csak építeni, békében lehet csak friss foszlós cipőből kenyeret szelni a kicsinek, békében lehet csak tanulni, dolgozni, építeni, amikor a napfény zuhog a vidékman játszódozó gyerekekre bomba helyett és tengeridara helyett húsevest kap ebédre a család szemefénye.

Ezért tekint bizakodva most Varsóra P. Terka és felesége. Ezért van mindennap kezükben az újság, hogy olvassák a békeharc híreit Varsóról és azért mondja P. Terkának tréfásan, mosolyogva:

— Hát, ha fiú lesz, katonának adom, de ha istenkém, lány lenne, hát... hát akkor a mi fajtánkból lett katonatiszthez adom...

